

gemeente harderwijk

Binnenstadsvisie Harderwijk 2031 Een eigentijdse Hanzestad

Uitvoeringsprogramma

Binnenstadsvisie Harderwijk 2031

Een eigentijdse Hanzestad

Uitvoeringsprogramma

Opdrachtgever:

Gemeente Harderwijk

Contactpersoon:

Mevrouw N. Dirksen

Projectteam DTNP:

De heer W. Frielink

De heer P. Rosmulder

Projectnummer:

2287.0821

Datum:

04 april 2024

Graafseweg 109
6512 BS Nijmegen

T 024 - 379 20 83

E info@dtnp.nl

W www.dtnp.nl

Adviseurs voor Ruimte en Strategie

Inhoudsopgave

Introductie	1
Actiepunten	3
 Aanpak en positionering binnenstad professionaliseren	4
 Gebiedsverkenning Vuldersbrink opstellen	5
 Gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein opstellen	6
 Gemeentelijke beleidskaders op orde houden	7
 Duurzamere mobiliteit en bereikbaarheid	8
 Vergroening binnenstad	9
 Pilot Bruggestraat en evaluatie Strandboulevard	10
 De binnenstad als huiskamer verbeteren	11
 Uitnodigende stadsentrees inrichten	12
 Ondersteuning (vernieuwend) ondernemerschap	13
Taakverdeling	14
Inrichten financiële impulsen (subsidiepakket)	15
 Bijlage I - jaarplan 2024	16

Introductie

Dit uitvoeringsprogramma is onderdeel van een drieluik. In het eerste deel is de diagnose in beeld gebracht: wat speelt er in Harderwijk? In het tweede deel is de visie geformuleerd: hoe willen we dat de binnenstad er in 2031 uitziet? Hieronder vindt u een korte samenvatting van de diagnose en de visie, alvorens we het uitvoeringsprogramma verder uiteenzetten.

Een goed vertrekpunt: mensen komen hier graag

Er is de afgelopen jaren hard gewerkt om de binnenstad van Harderwijk aantrekkelijk te houden voor de eigen bewoners en voor bezoekers van buiten. Uit de diagnose blijkt dat het merendeel van de binnenstadsgebruikers zeer te spreken is over de Harderwijker binnenstad. Mensen komen er graag. Ze waarderen de 'dorpse' sfeer in de historische binnenstad en zijn trots op hun nieuwe boulevard.

Ondanks de goede Ausgangssituatie ontkomt ook de binnenstad van Harderwijk niet aan de landelijke trend van toenemende online bestedingen en daarmee van teruglopend winkelbezoek. Een bezoek aan de binnenstad is (wat het 'winkelen' betreft) steeds minder vanzelfsprekend, met name voor de lokale consument. Gelukkig kent de binnenstad (ook nu al) een aantrekkelijke mix van bezoekdoelen, en is het tevens een prettige en leefbare woonwijk. Mede

hierdoor is er in Harderwijk nog altijd veel interesse vanuit nieuwe ondernemers om zich in de binnenstad te vestigen.

Drie hoofdpogaven voor de toekomst: compact, compleet en comfortabel

Om in de toekomst relevant te blijven voor inwoners en regionale of toeristische bezoekers zal er een nieuwe balans gevonden moeten worden tussen het doelgerichte (iets nodig hebben) en recreatieve bezoek (besteding van vrije tijd). Daarnaast spelen er ook uitdagingen (kansen) op het gebied van verduurzaming en de lokale woonopgave.

De diagnose voor Harderwijk is samengevat in de volgende drie hoofdpogaven:

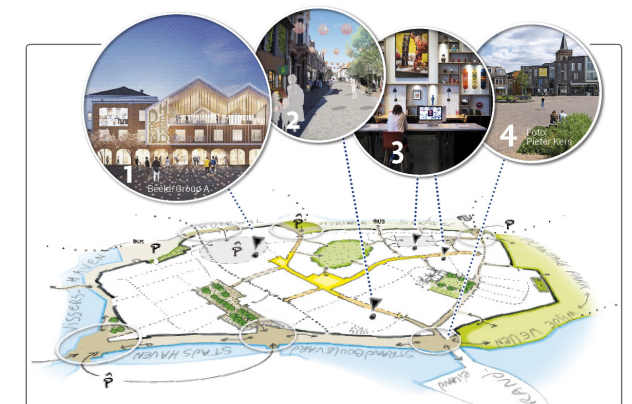
1. **Toekomstbestendigheid hoofd(winkel)straten vergroten: een compact publieksgericht gebied;**
2. **Positionering als 'leuke plek om te zijn' doorontwikkelen: een compleet recreatief netwerk;**
3. **Randvoorwaarden voor binnenstadbezoek op orde: een comfortabel en aantrekkelijk geheel.**

Basis(structuur) op orde, sleutelprojecten aanjagen

In de binnenstadsvisie (deel 2) zijn enkele belangrijke ruimtelijke keuzes gemaakt om bovenstaande opgaven integraal aan te pakken. Ten eerste is ingegaan op de wenselijke ruimtelijk-functionele centrumstructuur;

Diagnose: een veelzijdige en goedgewaardeerde binnenstad

Visie: basis op orde houden én strategisch investeren

dit is een van de voorwaarden waarmee we de basis in de binnenstad ook in de toekomst goed houden.

Hoewel het op orde houden van 'de basis' veruit het belangrijkste is in Harderwijk zijn er ook vier 'sleutellocaties' benoemd. Dit zijn strategische locaties in de binnenstad waar we actief mee aan de slag gaan om het Harderwijkse publiekshart van 'goed' naar 'beter' te brengen:

- Herontwikkeling Vuldersbrink;
- Bruggestraat (en boulevard) geheel autoluw;
- Nieuwe functies Kloosterplein en kop Donkerstraat;
- Uitnodigende stadsentrees inrichten.

Aan de slag: leeswijzer uitvoeringsprogramma

In voorliggend document wordt de visie verder uitgewerkt tot een praktisch uitvoeringsprogramma. Welke acties en maatregelen hebben prioriteit? En: wie doet wat?

Het programma bevat 10 actiepunten, groot en klein (groen en rijp), geordend op volgorde van prioriteit/urgentie. Het 'belangrijkste' project staat hierbij bovenaan ('dit moet sowieso gebeuren'). De laatste paar projecten zijn minder urgent, maar dat betekent niet dat de impact minder groot is. De laatste projecten hebben minder prioriteit maar zorgen wel degelijk voor een positieve ontwikkeling in de binnenstad.

Deze ordening zegt overigens niets over de volgordelijkheid of de doorlooptijd van de acties: het kan best zijn dat juist die laatste paar acties als eerste gerealiseerd worden. Dit is ook verstandig: zo kan de positieve ontwikkeling van de afgelopen jaren worden vastgehouden. Er is altijd wat te beleven en te ontdekken in de Harderwijker binnenstad!

Programmamanager bewaakt continuïteit

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Dit uitvoeringsdocument mag beschouwd worden als spoorboekje voor het gebiedsgerichte programma voor de binnenstad. DTNP adviseert om binnen de gemeentelijke organisatie ook één persoon verantwoordelijk te maken voor de invulling van dit programma. Deze 'programmamanager binnenstad' (of 'gebiedsregisseur') heeft daarmee het mandaat om de gebiedsgerichte acties (beleidsversterkend) te bewaken en aan te jagen.

In de binnenstadsvisie is het idee opgenomen om van het binnenstadsatelier een jaarlijks terugkerende afspraak te maken. In januari 2024 heeft de gemeente Harderwijk hier invulling aan gegeven door het jaarplan voor 2024 te presenteren (zie [Pag.16](#)). De gemeentelijk programma-manager zou in navolging hiervan volgend jaar op dezelfde wijze de geboekte resultaten én het nieuwe jaarplan voor 2025 kunnen presenteren.

Participatie uitvoering

Per vraagstuk bekijken we op welke wijze we de participatie aanpakken. Voorop staat dat alle relevante stakeholders (omwonenden, ondernemers, eigenaren en andere belanghebbenden) worden uitgenodigd om te participeren. Op deze manier kunnen we de belangen, kansen en zorgen in beeld brengen. In een aantal gevallen zullen keuzes en richtingen door een kleinere groep samen met experts verder worden uitgewerkt en eventueel breder worden getoetst. Door belangen helder in beeld te hebben en te laten zien welke afwegingen worden gemaakt, zorgen we dat besluiten zorgvuldig worden genomen.

Maar eerst: enkele wijze woorden vooraf

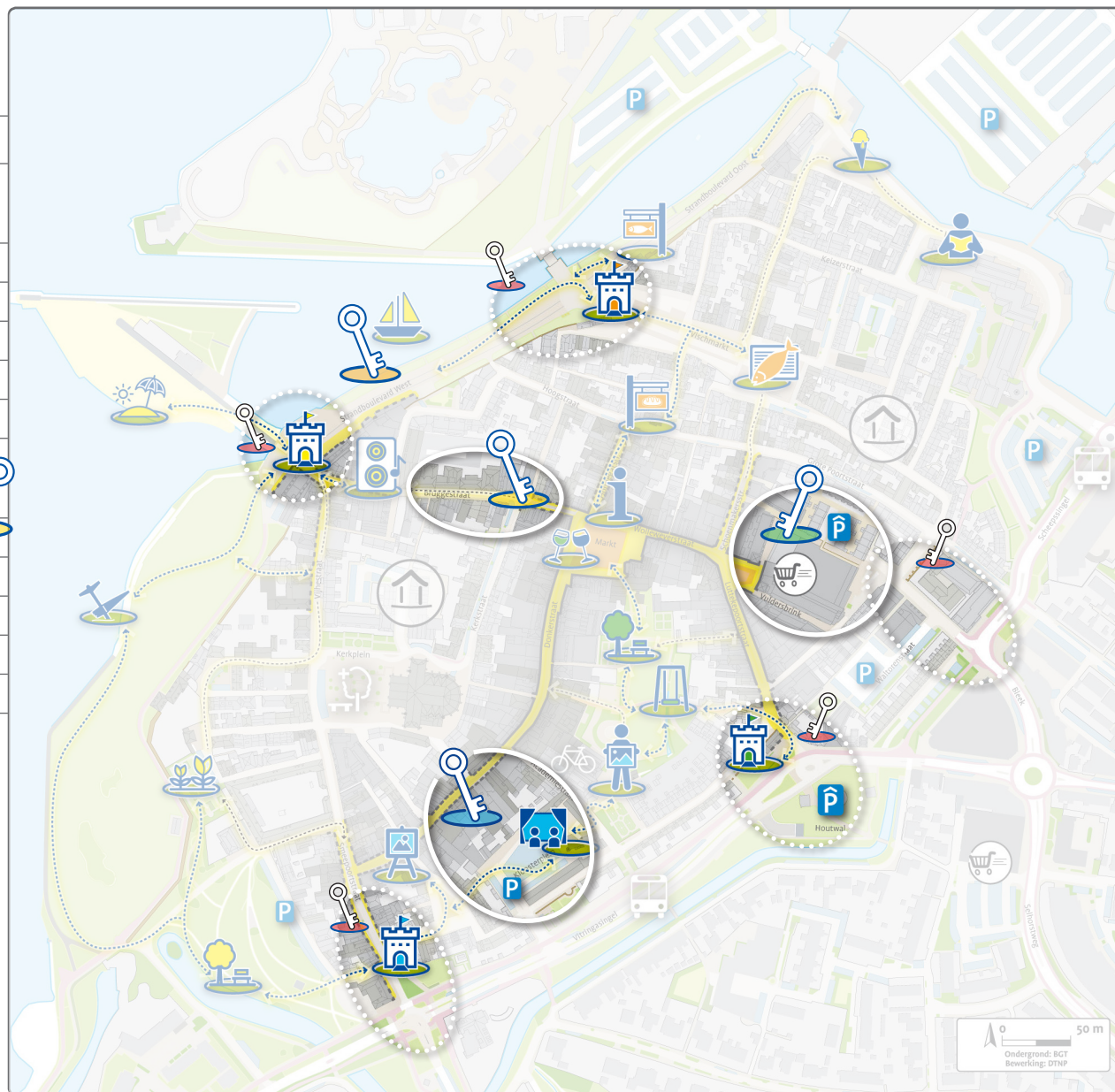
Om tot een goede uitvoering van de actiepunten te komen, zijn er een aantal belangrijke randvoorwaarden. Het onderhouden van en het verder bouwen aan de eigentijdse Hanzestad vraagt tijd, geld en energie van veel betrokkenen. Een goede samenwerking tussen overheid, marktpartijen, culturele/maatschappelijke organisaties en bezoekers en bewoners van de binnenstad is daarbij cruciaal. In de binnenstadsvisie (par. 3.1) is het al gezegd, maar we herhalen (op de volgende pagina) graag nogmaals enkele 'wijze woorden', als aftrap van dit uitvoeringsprogramma.

Actiepunten

Actiepunt	
Pag. 4	 Aanpak en positionering binnenstad professionaliseren
Pag. 5	 Gebiedsverkenning Vuldersbrink
Pag. 6	 Gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein
Pag. 7	 Gemeentelijke kaders op orde
Pag. 8	 Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid
Pag. 9	 Vergroening binnenstad
Pag.10	 Pilot Bruggestraat en evaluatie boulevard
Pag.11	 De binnenstad als huiskamer
Pag.12	 Uitnodigende stadsentrees inrichten
Pag.13	 Ondersteuning (vernieuwend) ondernemerschap

Enkele wijze woorden vooraf:

- *Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder.
Luister naar elkaar en benut elkaars kennis en kunde;*
- *Faciliteer de mensen die vooruit willen, zij kunnen de mensen die nog aan de zijlijn staan, meenemen;*
- *Focus op het gezamenlijk belang en de lokale trots.
Wanneer keuzes zich voordoen, is dat wat jullie bindt.*

Aanpak en positionering binnenstad professionaliseren

 Diagnose: De afgelopen jaren heeft de binnenstad van Harderwijk door vooruitstrevend bestuur een flinke transformatie ondergaan. Nu de realisatie van de grote projecten, zoals de Strandboulevard, De Wijde Wellen, het Strandeiland en de Houtwalgarage achter de rug is, ligt er een grote taak om de basis op orde te houden. Ondernemers, eigenaren en overheid hebben hierbij een gezamenlijk belang, en een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

 Visie: Er is in Harderwijk behoefte aan meer duidelijkheid in de rol- en taakverdeling van zowel gemeente als marktpartijen. Dit geldt op het niveau van het dagelijks beheer, maar ook op strategisch niveau.

 Uitvoering: De komende jaren wordt enerzijds ingezet op het verhogen van de organisatiegraad van ondernemers en eigenaren en op het verbeteren van de positionering en het vermarkten van de binnenstad door Heerlijk Harderwijk. Anderzijds werken we aan het op niveau brengen en houden van de snelheid en slagkracht van de gemeentelijke organisatie. Hierdoor kunnen ideeën en knelpunten in de toekomst snel gesignaleerd, afgestemd en gerealiseerd of opgelost worden.

Wat willen we bereiken?

De basisvoorwaarden voor een toekomstbestendige binnenstad op orde houden, door de samenwerking in de binnenstad beter te organiseren en door (co-)financiering van acties en maatregelen op professionele wijze (transparant) in te regelen.

Een compact en compleet publieksgericht centrum-gebied, door vanuit een gedegen organisatie vraag en aanbod sneller bij elkaar te brengen en dankzij korte lijntjes en helder beleid (zie ook [Pag. 7](#)) actief met elkaar mee te denken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Periodiek intern overleg instellen om voortgang binnenstadsvisie en uitvoeringsprogramma te monitoren, en kennisniveau van intern betrokkenen op eenzelfde niveau te brengen.
- Periodiek overleg instellen met een werkgroep binnenstad, om stand van zaken te monitoren, acties te initiëren, informatie uit te wisselen, et cetera.
- Ondersteuning professionalisering BOH en Heerlijk Harderwijk naar toekomstbestendige organisaties. Een kwartiermaker werkt toe naar een draagvlakmeting voor een binnenstadsfonds (op basis van ondernemersbijdrage zoals reclamebelasting of BIZ). Zie ook jaarplan 2024: [Pag.16](#).
- Monitoring van data uit de binnenstad (bijv. aantal bezoekers) en data-uitwisseling met belanghebbenden (tijdens binnenstadsatelier).
- Een adviseur binnenstad (of 'gebiedsregisseur') is verantwoordelijk voor de uitvoering van de binnenstadsvisie: deze ziet toe op de algemene ontwikkeling van de binnenstad en initieert en coördineert projecten.
- Een accountmanager binnenstad aanstellen als eerste gemeentelijk aanspreekpunt voor ondernemers en eigenaren, voor goede informatievoorziening en om processen te versnellen.
- Na keuze m.b.t. binnenstadsfonds(/financieringsmodel) eventueel ook binnenstadsmanager aanstellen. Deze bundelt de krachten van centumpartijen die de sfeer en het beeld van het centrum bepalen door gezamenlijke investeringen, onder andere door coördinatie van acties, festiviteiten en aankleding, en is het eerste externe aanspreekpunt voor de gemeente.

Gebiedsverkenning Vuldersbrink opstellen

 Diagnose: “aandachtspunt”, “een doorn in het oog”; de Harderwijkers zijn het er wel over eens dat op de Vuldersbrink een ingreep gewenst is. Aangezien dit een belangrijk beginpunt of bestemming is voor veel binnenstadsbezoekers is de urgentie om in beweging te komen groot. Tel daarbij op dat buurtbewoners overlast ervaren van zowel ‘hangers’ als (zwaar) verkeer, en je hebt de diagnose: hier moet (hoe dan ook) iets gebeuren!

 Visie: De Vuldersbrink vervult een sleutelrol in de binnenstad. Herontwikkeling van het complex, met als doel een opwaardering van het hele gebied, is gewenst. In paragraaf 2.1 van de visie is al een indicatie gegeven van het projectgebied, waarvoor een integrale gebiedsvisie nodig is. Daarbij is in de visie bovendien het idee opgeworpen om juist op deze locatie nieuw publieksgericht programma toe te voegen. Hoe gaan we dat doen?

 Uitvoering: Om te komen tot een integrale (herontwikkelings)visie voor de Vuldersbrink is allereerst een constructieve dialoog met de lokale stakeholders (ondernemers, eigenaren, bewoners en omwonenden) gewenst; het algemene (binnenstads)belang uit de visie is het vertrekpunt, maar wat vinden zij dat er moet gebeuren?

Wat willen we bereiken?

Een compact, compleet en comfortabel centrumgebied voor álle bezoekers, door te werken aan een upgrade van de uitstraling en de functie van de Vuldersbrink en het omliggende gebied (van Grote Poortstraat tot Luttekepoortstraat).

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een open gesprek aangaan met eigenaren, ondernemers en bewoners in het gebied, om vanuit een gezamenlijk belang en gedeelde ervaringen tot passende vervolgstappen te komen.
- Op basis van dit open gesprek, het herinrichtingsplan voor de Waltorenstraat en Grote Haverstraat (zie **Pag. 12**) en met aandacht voor vergroening en historische context een eerste grove gebiedsverkenning opstellen, die als ‘intentieovereenkomst’ kan dienen tussen de betrokken partijen, en waarin eventuele vervolgstappen zijn beschreven.
- De ontmoetingsfunctie van de binnenstad verbreden door nieuwe, passende publieksfuncties te verkennen (ook in het kader van **Pag. 6**).

Gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein opstellen

 Diagnose: Het bundelen van bezoekersstromen in een compact en compleet publieksgericht gebied is van groot belang voor de toekomstbestendigheid (relevantie en robuustheid) van de binnenstad. In de Donkerstraat is momenteel veel (structurele) leegstand.

 Visie: De Donkerstraat blijft in het geheel deel uitmaken van het publieksgerichte gebied. Dit vraagt echter wel om een nieuwe denk- en werkwijze van alle betrokkenen. Om de transitie van pure winkelstraat naar brede centrumstraat, met meer culturele en sociaal-maatschappelijke publieksfuncties, te versnellen, is het zaak om samen met alle betrokkenen een gebiedsvisie uit te werken. Het achterliggende Klooster(plein) kan hierbij uitkomst bieden, mits partijen elkaar kunnen vinden in een gezamenlijk belang.

 Uitvoering: Eerste stap is het opstellen van een gebiedsvisie. Doel hiervan is om aan te tonen waar de gezamenlijke meerwaarde ligt voor de partijen in dit deel van de binnenstad. Het helpt om korte- en langetermijnacties op elkaar af te stemmen, op basis van een gezamenlijk/gedragen toekomstbeeld en ontwikkelperspectief. Rol van de gemeente is hier om te faciliteren én te stimuleren; uiteindelijk hebben ondernemers en pandeigenaren hier de sleutel in handen om tot een nieuw gebiedsprofiel te komen. Een actieve leegstands aanpak (zie [Pag. 13](#)) helpt hierbij.

Wat willen we bereiken?

Multifunctionaliteit in de binnenstad (aantrekkelijk en verrassend) versterken door de sleutellocatie Donkerstraat-Kloosterplein door te ontwikkelen als onderscheidend deelgebied op recreatief en cultureel vlak.

Een aantrekkelijke plek voor recreatie maken, met aandacht voor cultuurhistorie en goede verblijfskwaliteit.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Met lokale stakeholders in gesprek gaan en gezamenlijk (met aandacht voor vergroening en historische context) een gebiedsvisie opstellen, met concreet ontwikkelperspectief.
- Waar mogelijk een voortrekkersrol nemen vanuit het eigen (grond)bezit in het gebied, bijvoorbeeld door tijdelijk een ander gebruik mogelijk te maken. Hierbij is verwerving van panden, mede vanuit een breder maatschappelijk doel (zie visie par. 2.3), een optie.
- Het Kloosterplein transformeren van (primair) parkeer- naar multifunctioneel (groen) belevingsplein, te beginnen met een oriëntatie naar een alternatieve parkeerlocatie.
- De ontmoetingsfunctie van de binnenstad verbreden door nieuwe, passende publieksfuncties te verkennen (tevens van belang voor [Pag. 5](#)).

Gemeentelijke beleidskaders op orde houden

 Diagnose: De Harderwijker binnenstad beschikt over veel unieke troeven, die ingezet kunnen worden om de verandering van de centrumfunctie (van winkelstraat naar straat met winkels) in goede banen te leiden. De gemeente is hierbij toonaangevend; door duidelijk (en goed onderbouwd) beleid te voeren, kan ze marktinvesteringen stimuleren.

 Visie: Het streven is om in de toekomst vanuit een sterke langetermijnvisie en een goede samenwerking en communicatie gezamenlijk te werken aan de toekomstbestendigheid van de binnenstad. Alle partijen hebben een gemeenschappelijk belang. Het is aan de gemeente om op koers te blijven.

 Uitvoering: Om de basis in de binnenstad op orde te houden en tegelijkertijd de vier strategische projecten in gang te zetten, is (extra) regie vanuit de gemeente gewenst. Wellicht zal binnen de gemeente zelfs extra slagkracht vrijgemaakt moeten worden, zodat de ambities uit de binnenstadsvisie niet verzanden in de werklast van alledag (zie ook **Pag. 4**). Doorvertaling van de binnenstadsvisie naar de diverse gemeentelijke beleidsterreinen is in alle gevallen belangrijk, maar met name voor de thema's 'duurzaamheid' en 'mobiliteit' is het wenselijk om concrete invulling te geven aan de ambities; hoe houden we de binnenstad tegelijkertijd levendig én leefbaar?

Wat willen we bereiken?

Een toekomstbestendige en aantrekkelijke (herkenbare) binnenstad, door marktpartijen en burgers duidelijkheid te bieden over wat waar kan en mag in de binnenstad, én (economische) ontwikkelingen buiten de binnenstad af te stemmen op de gewenste positie van de binnenstad.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Toetsingskaders uit de binnenstadsvisie hanteren bij afwijking van het omgevingsplan.
 - De ruimtelijk-functionele structuur vertalen in het omgevingsplan.
 - Detailhandelsvisie en -beleid opstellen in lijn met de binnenstadsvisie en de omgevingsvisie.
 - Horecavisie en -beleid opstellen in lijn met de binnenstadsvisie en de omgevingsvisie.
 - Nieuwe toeristische visie opstellen met o.a. aandacht voor de profilering van de Harderwijkse binnenstad.
 - Splitsingsbeleid voor woningen in de binnenstad opstellen.
 - Borgen (bijv. in de omgevingsvisie) dat bij iedere ontwikkeling van publieksgerichte voorzieningen in de gemeente ook een plek in de binnenstad wordt overwogen.
-

Duurzamere mobiliteit en bereikbaarheid

Q Diagnose: Door de verschuivingen in de positionering van de binnenstad, de hoge ruimtedruk in de stad én de klimaatdoelen is meer aandacht nodig voor het samenspel tussen de verschillende vervoermiddelen in en om de binnenstad. Van de inwoners van de gemeente Harderwijk die de binnenstad bezoeken, komt meer dan de helft op de fiets. Dit is op straat in de Harderwijkse binnenstad te zien.

🚩 Visie: We willen bezoekers bewegen op een andere, gezondere/actievere manier naar de binnenstad te komen (o.b.v. het STOMP-principe), en tegelijkertijd een kwaliteits-slag slaan in de binnenstadsbeleving. Het goed faciliteren van een comfortabel centrumbezoek voor de (lokale) fietsbezoeker is van groot belang, maar willekeurig gestalde fietsen passen niet in het straatbeeld. Ook de bevoorrading van de binnenstad kan slimmer en schoner!

▶ Uitvoering: De gemeentelijke parkeervisie is in de maak. Onder andere het parkeren op het Kloosterplein wordt nader bekeken, en het goed functioneren van de diverse stadsentrees behoeft (continue) aandacht. Ook fietsparkeren vraagt nog aandacht. De gemeente heeft de regie, maar ondernemers, eigenaren, werknemers en bewoners hebben een belangrijke rol om het straatbeeld netjes te houden (o.a. goed voorbeeld geven). Op de (relatief) korte termijn zijn verandering van de verkeersfunctie van de Bruggestraat en de Strandboulevard speerpunten.

Wat willen we bereiken?

Harderwijk profileren als een gastvrije en eigentijdse Hanzestad door bezoekers beter te faciliteren, met aandacht voor alle vervoermiddelen, en tegelijk het (historisch) straatbeeld aantrekkelijk te houden.

Harderwijk profileren als een gastvrije en eigentijdse Hanzestad, door bevoorradingsverkeer beter af te stemmen op overig gebruik van de binnenstad.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderzoek uitvoeren naar de kwantiteit en kwaliteit van de fietsparkeercapaciteit (fietsenstallingen en (kort)parkeervakken).
 - Fiets(parkeer)beleid evalueren en op basis daarvan handhaven. Daarnaast gezamenlijk bezoekers op positieve wijze verleiden gebruik te maken van de stallingen.
 - Uitvoering geven aan de motie fietsstraat tracé Hogeweg - Grote Poortstraat - Hoogstraat bij de revitalisering van de binnenstad.
 - Op basis van de (op te stellen) parkeervisie integraal nadere vervolgstappen voor de binnenstad bepalen.
 - Ambities op het gebied van de mobiliteitstransitie verder uitwerken.
 - Onderzoek naar bevoorrading winkels/horeca en venstertijdenbeleid. Vervolgens venstertijdengebied optimaliseren, bijvoorbeeld door vervanging en eventueel uitbreiding van het aantal 'pollers'. (zie ook [Pag. 10](#))
-

Vergroening binnenstad

Diagnose: In de participatie waren het vaak de kinderen die ons zeiden: “Ik zou wel meer bomen en planten willen zien”. De Harderwijker binnenstad beschikt over een aantal fraaie en kenmerkende groene plekken (uiteraard het Hortuspark, maar ook De Wijde Wellen en de bomen op het Kerkplein en bij de Vischpoort), maar daartussen zijn de centrumstraten overwegend stenig. Tegelijkertijd leent niet iedere plek in de stad zich ‘zomaar’ voor meer groen; boven en onder de grond is de ruimte schaars en is er erfgoed aanwezig.

Visie: We streven naar een aantrekkelijke en toekomstbestendige binnenstad; vergroening, ontstening en verbetering van de biodiversiteit zijn daarbij, ook gezien klimaatadaptatie, noodzakelijk. Dit lijkt kostbaar en complex, maar het planten van bomen en het vergroenen van het straatbeeld draagt ook bij aan ambities en doelen op het gebied van economie en welzijn (link: '[Harderwijk natuurlijk groen](#)').

Uitvoering: Als gemeente gaan we de komende jaren actief aan de slag om de binnenstad, waar mogelijk, structureel te vergroenen. Hiermee geven we het goede voorbeeld aan ondernemers en inwoners. De gemeente stimuleert hen daarnaast om ook het eigen terrein, of het eigen platte dak, te vergroenen.

100 bomen 100 | In de beleidsuitwerking Natuur en Groen is voor de binnenstad als ambitie ‘100 bomen 100’ opgenomen. Dit betekent dat we 100 bomen 100 jaar oud laten worden. Dit betreft zowel bestaande als nog nieuw te planten bomen.

Wat willen we bereiken?

De aantrekkelijkheid van de binnenstad als sfeervol én klimaatbestendig verblijfsgebied verbeteren door het toevoegen van meer bomen.

De binnenstad verbeteren als prettige woon- en verblijfsplek door het tegengaan van hittestress, het verbeteren van de biodiversiteit, het beschermen van bestaande, en het toevoegen van nieuwe groenelementen.

De unieke kanten van de Harderwijkse binnenstad (nog) beter beleefbaar maken en uitdragen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderzoek naar vergroening van de binnenstad (bijv. Markt en Vitringasingel) door het toevoegen van meer bomen.
- Op sleutellocaties (met name Kloosterplein (**Pag. 6**) en boulevard, maar waar mogelijk ook op de Vuldersbrink en bij de stadsentrees) vergroening meenemen als ambitie.
- Zuinig zijn op bestaande bomen: groeiplaats of -omstandigheden verbeteren, o.a. door overbodige verharding terug te dringen (zie ook kader hierboven).
- Bewoners en ondernemers (blijven) stimuleren bij de aanleg van meer geveltuintjes en ‘overstekend’ groen (bijv. via ‘samen kleuren we de stad’, ‘REL’ of ‘Operatie Steenbreek’)
- Bij inbreiding en transformatie natuurinclusief en/of ‘groen’ bouwen stimuleren.
- Succesvolle groene binnenstadsinitiatieven (Steenbreektrofee 2021, NK Tegelwippen/tegeltaxi, etc.) breed communiceren.
- Inventarisatie verduurzaming/vergroening ongebruikte platte daken (bijv. sedumdak op winkelmagazijnen).
- Onderzoek naar potentiële thematische wandelroute (‘groen in en om de binnenstad’) langs bestaande groene parels.
- Cultuurhistorische groengebieden en -elementen (o.a. monumentale bomen) beschermen en (nog) beter belichten.

Pilot Bruggestraat en evaluatie Strandboulevard

 Diagnose: De Strandboulevard is van oost tot west in korte tijd uitgegroeid tot een fraaie en geliefde plek in Harderwijk. Nu de werkzaamheden enige tijd achter de rug zijn, is het tijd om de balans op te maken: hoe maken we de inrichting van de boulevard veiliger en (nog) aantrekkelijker? En: hoe is de wisselwerking (kruisbestuiving) tussen boulevard en binnenstad? Een doorlopend voetgangersgebied van Bruggepoort tot Markt zou een flinke impuls geven aan deze zijde van de binnenstad.

 Visie: Op deze sleutellocatie kiezen we voor het belang van de voetganger boven dat van de (doorgaande) fietser of de automobilist. Het verder terugdringen van het autoverkeer door de Bruggestraat en over de Strandboulevard is nodig om meer ruimte te bieden aan de mensen in de stad.

 Uitvoering: In de visie is reeds geopperd om via stapsgewijze uitbreiding van de huidige avond- en weekendafsluiting te testen wat de gevolgen zijn van een nieuw verkeersmodel. Dit doen we door een pilot uit te voeren.

Wat willen we bereiken?

Een laagdrempelig en comfortabel binnenstadsbezoek, door in de Bruggestraat doorgaand verkeer verder terug te dringen.

Een laagdrempelig en comfortabel binnenstadsbezoek, door op de boulevard te streven naar een nieuw evenwicht tussen verschillende gebruikers van de openbare ruimte.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Opstellen van een concept-verkeerscirculatieplan voor de binnenstad: wat zijn de gevolgen van een knip in het autoverkeer?
 - Een pilot om de Bruggestraat ook doordeweeks en overdag autoluwer te maken.
 - Venstertijdgebied optimaliseren door vervanging en eventueel uitbreiding van het aantal 'pollers' (zie ook [Pag. 8](#))
- De inrichting en het gebruik van Strandboulevard Oost en West
- evalueren, met nadrukkelijke aandacht voor vergroening en historische context (zie ook [Pag. 12](#) en kader hieronder).

Deze vervolgactie is exemplarisch voor de huidige stand van de binnenstad; er is iets heel moois gerealiseerd, maar nu moeten we het samen onderhouden en stap voor stap doorontwikkelen.

Onderwerpen die in de evaluatie behandeld moeten worden, zijn:

- Overlast (passerend) fietsverkeer in hoogseizoen;
- Waarde autoverkeer/-parkeerplaatsen in laagseizoen: ruimte voor meer vergroening/biodiversiteit?;
- Behoeftte aan en inpassingsopties voor aanvullende bezoekersfaciliteiten (zie ook pag. 11);
- Aandachtspunten beeldkwaliteit (openbare ruimte) en erfgoedwaarde (stadsmuur);
- Bewegwijzering en customer journey ter versterking van relatie Strandboulevard-kerngebied.

De binnenstad als huiskamer verbeteren

 Diagnose: De verwachtingen van de binnenstadsbezoekers zijn hoog. In de 'ophaalfase' werd er (onder andere) gewezen op scheefstaande palen, oude fietswrakken, storende stickers, volle vuilnisbakken en "stinkende stegen" en werd er door diverse binnenstadsgebruikers nadrukkelijk aandacht gevraagd voor een goede toegankelijkheid van de binnenstad, onder andere door het wegnemen van fysieke obstakels.

 Visie: We willen de binnenstad zo aantrekkelijk en comfortabel mogelijk houden. Het is immers de huiskamer waar je wil zijn, en graag nog eens terugkomt. Het is hierbij van belang dat er voldoende en goed bereikbare publieke voorzieningen zijn in de binnenstad.

 Uitvoering: De gemeente Harderwijk pakt op wat er door de gemeente gedaan kan en moet worden. Daarnaast rekent ze op initiatieven en bijdragen van inwoners, ondernemers en organisaties; zij zijn onmisbaar voor een aantrekkelijke en hoogwaardige binnenstadsbeleving. Voor praktische knel- en actiepunten in de openbare ruimte (denk aan het weren van ongewenste uitstallingen, het tijdig opruimen van verkeerd geparkeerde fietsen, etc.) geldt dat 'het goede voorbeeld geven' of een vriendelijk verzoek van een collega-ondernemer sneller tot resultaat leidt dan een bezoek van gemeentelijke handhavers.

Wat willen we bereiken?

De binnenstad als het gastvrije hart van onze gemeente, dat álle doelgroepen een comfortabel centrumbezoek biedt.

Een huiselijke sfeer in onze prachtige oude straten, pleinen en gebouwen, door het straatbeeld gezamenlijk opgeruimd en aantrekkelijk te houden.

Een heldere en aantrekkelijke routing voor bezoekers, langs onze prachtige oude straten, pleinen en gebouwen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De binnenstad door de bril van diverse doelgroepen (kinderen, ouderen, mindervaliden, etc.) bekijken en scherp blijven op grote en kleine verbeterpunten, onder andere op het vlak van toegankelijkheid en inclusiviteit.

- Blijven werken aan (het onderhouden van) openbare voorzieningen, zoals sanitair en rustpunten.

- Ondersteuning van bewoners, ondernemers en belanghebbenden bij de ontwikkeling van een wijkplatform. In samenwerking met de Werkgroep Toegankelijkheid ondernemers stimuleren om aandacht te (blijven) besteden aan de toegankelijkheid van diensten en producten (binnen en buiten).

- Evalueren en waar nodig herzien van reclame-, uitstallingen- en terrassenbeleid, en hierop handhaven.

- Beheerplan afstemmen op de gewenste hoofdstructuur

- (keuze: onderhoud op A-niveau? Alleen in het publieksgerichte gebied, of ook in het dwaalmilieu?).

- Behoud erfgoed, en verbetering uitstraling (winkel)panden met behulp van financiële impulsen (zie [Pag. 15](#)) en wellicht door het opzetten van een 'stadsherstel 2.0'.

- Bezoekers en (mede)bewoners stimuleren de binnenstad schoon te houden.

- Organiseren binnenstadsschouw en binnenstadsatelier.

- Digitale informatievoorziening verder doorontwikkelen (o.a. door Heerlijk Harderwijk, zie [Pag. 4](#)).

- Update en onderhoud bewegwijzering én het straatbeeld langs de voorkeursroutes (van entree tot bestemming).

Uitnodigende stadsentrees inrichten

Q Diagnose: In de historische binnenstad van Harderwijk kun je op veel plekken de oude stadsmuren nog zien of beleven. De historische stadspoorten markeren het moment waarop je centrumbezoek (echt) begint. Het totaalpakket van gezelligheid, toegankelijkheid en service in een fraai historisch decor, dát maakt dat mensen hier graag (terug)komen!

🚩 Visie: De Houtwalgarage is hét voorbeeld van wat een geslaagde stadsentree kan doen voor de binnenstad als geheel, en een bepaalde straat in het bijzonder. Bij ieder van de stadspoorten ligt een andere uitdaging om (de beleving van het) centrumbezoek zo hoogwaardig mogelijk te maken.

▶ Uitvoering: In de binnenstadvisie (deel 2) is per entree de status, visie en uitdaging reeds beschreven. Voor toelichting op de hiernaast beschreven actiepunten, verwijzen wij naar dat document (paragraaf 2.4, p. 25).

Wat willen we bereiken?

We versterken de binnenstadsbeleving door bij ieder van de stadsentrees in te zetten op een hoogwaardige uitstraling en een ruim voorzieningenniveau, met aandacht voor vergroening en historische context (zie ook actiepunten [🚶 Pag. 8](#) en [🏡 Pag. 11](#)).

Wat gaan we daarvoor doen?

- Rondom de [Smeepoort](#) met de stakeholders uit de Smeepoortstraat werken aan een herinrichtingsplan, ter verbetering van het straatbeeld en de (verkeers)veiligheid.
- Bij de [Bruggepoort](#) de zichtbaarheid van de stadsentree verbeteren en de opties voor het verbeteren van de publieke voorzieningen onderzoeken (o.a. fietsenstalling en sanitair, zie ook [🚲 Pag. 10](#)).
- Rondom de [Vischpoort](#) inzetten op het verder vergroenen van de openbare ruimte (zie ook [🌳 Pag. 9](#)), rekening houdend met erfgoed, toegankelijkheid en evenementen.
- Samen met stakeholders in en om de [Grote Poort](#)- en [Waltorenstraat](#) werken aan een herinrichtingsplan (t.b.v. een structurele verbetering van de (verkeers)veiligheid en de representatieve uitstraling) (relatie met [👥 Pag. 5](#)).
- Bij de entreelocatie [Lutkepoort](#) (Houtwalgarage) het behaalde kwaliteitsniveau onderhouden.

Ondersteuning (vernieuwend) ondernemerschap

 Diagnose: De winkelmarkt verandert, de consument is steeds meer op zoek naar de onderscheidende kwaliteiten, bijvoorbeeld vanuit een totaalbeleving (doelgroepspecifiek) of hoogwaardige service. Ondernemers moeten hier continu op in blijven spelen.

 Visie: De binnenstad van Harderwijk wordt een eigentijdse Hanzestad; deze positionering, dit imago, biedt kansen voor (nieuwe) ondernemers. Vanuit het motto 'betrek de juiste personen' willen we leegstand tegengaan en bovendien nieuw en vooruitstrevend ondernemerschap versterken/belonen.

 Uitvoering: We zetten in op een positieve leegstands-aanpak. Startende ondernemers krijgen de kans om iets nieuws toe te voegen aan de binnenstad, mede doordat we met de sleutelprojecten de transitie in de winkelstraten actief versnellen. Ook blijven gemeente, BOH en Heerlijk Harderwijk uiteraard bestaande ondernemers ondersteunen bij hun (toekomst)plannen.

Wanneer deze in steek onvoldoende resultaat oplevert, onderzoeken we aanvullende maatregelen, waaronder (bijvoorbeeld) een leegstandsmonitor en/of een financiële prikkel voor vastgoedeigenaren van leegstaande panden.

Wat willen we bereiken?

Een compact en compleet publieksgericht centrumgebied met minder leegstand.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Samen zoeken naar creatieve nieuwe invullingen voor leegstaand (winkel)vastgoed; o.a. mogelijkheden aanpak Streetwise onderzoeken.
- Eigenaren stimuleren om te investeren in structureel leegstaand (winkel)vastgoed.
- Accountmanager binnenstad/detailhandel aanstellen als belangrijke contactpersoon tussen ondernemers en gemeente.
- Ruimte vrijspelen in de binnenstad om te kunnen experimenteren (o.a. in het kader van **Pag. 6**).

Een verrassende en eigentijdse binnenstadsbeleving.

Taakverdeling

Legenda rolverdeling

- Heeft de regie; jaagt aan en voert uit
- Draagt bij; werkt en beslist mee
- Denkt mee; deelt kennis en mening
- Moet er van weten

Actiepunt	Pag.	Type/fase	Prioriteit	Gemeente	Ondernemers	Vastgoed	Bewoners	Maatschappelijk	Cultuur, toerisme en erfgoed
 Aanpak binnenstad professionaliseren	Pag. 4	Proces	●●●●						
 Gebiedsverkenning Vuldersbrink	Pag. 5	Project	●●●○						
 Gebiedsvisie Donkerstraat-Kloosterplein	Pag. 6	Project	●●●○						
 Gemeentelijke kaders op orde	Pag. 7	Proces	●●●○						
 Duurzame mobiliteit en bereikbaarheid	Pag. 8	Uitvoering	●●●○						
 Vergroening binnenstad	Pag. 9	Uitvoering	●●●○						
 Pilot Bruggestraat en onderzoek boulevard	Pag. 10	Project	●●○○						
 De binnenstad als huiskamer verbeteren	Pag. 11	Doorlopend	●●○○						
 Uitnodigende stadsentrees inrichten	Pag. 12	Project	●○○○						
 Ondersteuning (vernieuwend) ondernemerschap	Pag. 13	Doorlopend	●○○○						

Inrichten financiële impulsen (subsidiepakket)

In aanvulling op de acties hiervoor gaan we in Harderwijk ter ondersteuning van de binnenstadvisie twee vormen van financiële bijdragen onderzoeken: een verplaatsingssubsidie en een gevelsubsidie.

Elk van de instrumenten heeft zijn eigen doel: met de verplaatsingsimpuls wordt ingezet op een compact kern(winkel)gebied, terwijl de gevelimpuls bijdraagt aan een hoogwaardige uitstraling van het publieksgerichte gebied in de eigentijdse Hanzestad. Met deze twee instrumenten worden dus zowel ondernemers als pandeigenaren gericht en effectief gestimuleerd om te investeren in de kwaliteit van het publieksgerichte (kern)gebied.

Hiernaast zijn de globale spelregels opgenomen, met daarbij tevens een richtbedrag als indicatie. Aanvullend aan deze (vanuit ruimtelijk-economisch perspectief opgestelde) spelregels kan de gemeente in de uitwerking van deze (subsidie)regelingen, indien gewenst, nadere eisen stellen aan bijvoorbeeld duurzaamheid of welstandsniveau van de ingediende initiatieven.

Verplaatsingsimpuls | Hoogte vergoeding: 50% van de kosten tot maximaal € 15.000

- Bedoeld voor ondernemers die langer dan 2 jaar buiten het publieksgerichte gebied gevestigd zijn en die hun onderneming willen verplaatsen naar het publieksgerichte gebied (kerngebied of ondersteunende aanloopstraat) in de binnenstad^a.
- Ondernemers komen alleen in aanmerking voor de subsidie als zij stoppen met hun onderneming op de achterblijvende locatie én zij daar geen nieuwe onderneming beginnen.

Gevelimpuls | Hoogte vergoeding: 50% van de kosten tot max. € 1.500 per strekkende meter gevel.

- Bedoeld voor eigenaren van panden binnen de stadsmuren die de gevel aan de voorzijde van hun pand willen opknappen of (de zijgevels) willen vergroenen.
- Eigenaren komen alleen in aanmerking voor de financiële bijdrage indien de transformatie leidt tot een verbetering van het aanzicht en de ruimtelijke kwaliteit van het vastgoedobject zelf en van het gebied waarin het ligt, en indien de transformatie past binnen de kaders uit de Binnenstadvisie Harderwijk 2031 en een nog op te stellen gevelinspiratieboek.
- Regulier onderhoud valt buiten de subsidiabele kosten.

^a Zoals gedefinieerd in het ruimtelijk-economisch toetsingskader op p. 14 van de binnenstadvisie (deel 2).

Wat is het verschil tussen de verschillende financiële impulsen?

Financiële impulsen zijn er in velerlei vormen, waarbij subsidies en goedkope leningen de meest gebruikelijke zijn. In complexere situaties, waarbij hogere investeringen nodig zijn of waarbij het verdienmodel op voorhand ingewikkelder of meer onzeker is, werken subsidies beter dan leningen. In de situatie van Harderwijk, waarbij het stadsgezicht beschermd is en veel panden monumenten betreffen, denken wij dat subsidies sneller en effectiever kunnen werken dan goedkope leningen (bijv. in een revolverend fonds).

Subsidies worden verleend door de overheid, terwijl een (lening)fonds ook door private partijen (bedrijven) gevuld kan worden. Het is een politiek-bestuurlijke keuze in welke mate alleen publiek geld wordt gegeven (subsidie) of dat er een publiek-privaat fonds wordt opgezet. Beide zijn effectief.

Op zoek naar middelen

Het onderhouden en doorontwikkelen van de binnenstad kost tijd en geld. De gemeente Harderwijk neemt daarom tijdig het voortouw om, samen met eigenaren en ondernemers, (waar mogelijk) gebruik te maken van beschikbare provinciale, Rijks- en Europese subsidies (o.a. 4^e ronde 'Impulsaanpak winkelgebieden).

Bijlage I - jaarplan 2024

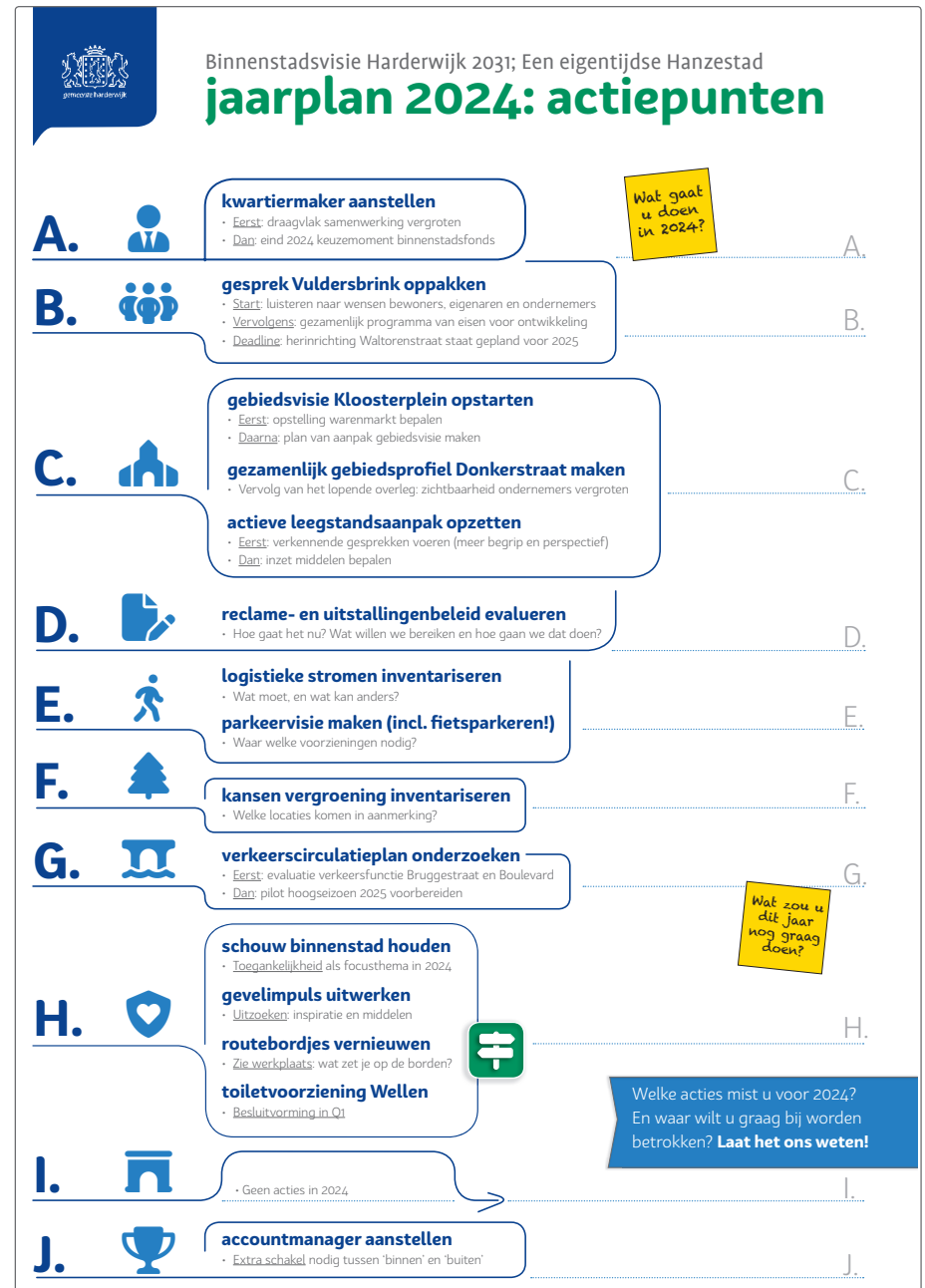
Op 11 januari 2024 vond de derde editie van het Harderwijkse binnenstadsatelier plaats. Tijdens deze inloopbijeenkomst in het Oude Stadhuis aan de Markt hebben we met ondernemers, vastgoedeigenaren, binnenstadbewoners en andere betrokkenen gesproken over de acties en prioriteiten voor 2024, en geluisterd naar actuele zorgen en ideeën.

Op de afbeelding hiernaast ziet u het jaarplan voor 2024, zoals dat tijdens deze inloopbijeenkomst is gepresenteerd. De letters verwijzen naar de actiepunten in dit document. *Op de volgende pagina is een bijgesteld jaarplan te vinden (status: maart 2024).* De kans is reëel dat de hier opgesomde acties inmiddels behaald of bijgesteld zijn, wanneer u dit leest.

Dit is onderdeel van de praktische uitvoering van de binnenstadsvisie: stap voor stap gaan we samen met de Harderwijkse partijen aan de slag om de doelen uit de visie te behalen.

Sfeerimpressie binnenstadsatelier 2024

Binnenstadvisie Harderwijk 2031; Een eigentijdse Hanzestad jaarplan 2024: actiepunten

A.

kwartiermaker aanstellen

- Eerst: draagvlak samenwerking vergroten
- Dan: eind 2024, keuzemoment binnenstadsfonds

Aanpak en positionering binnenstad professionaliseren

B.

gesprek Vuldersbrink voortzetten en uitbreiden

- Start: luisteren naar wensen bewoners, eigenaren en ondernemers
- Vervolg: gezamenlijk programma van eisen voor ontwikkeling
- Deadline: herinrichting Waltorenstraat staat gepland voor 2025

Gebiedsverkenning Vuldersbrink opstellen

C.

gebiedsvisie Kloosterplein opstarten

- Eerst: opstelling warenmarkt bepalen
- Daarna: plan van aanpak gebiedsvisie maken

gezamenlijk gebiedsprofiel Donkerstraat maken

- Vervolg van het lopende overleg; zichtbaarheid ondernemers vergroten

Gebiedsvisie opstellen Donkerstraat-Kloosterplein

D.

reclame- en uitstallingenbeleid evalueren

- Hoe gaat het nu? Wat willen we bereiken en hoe gaan we dat doen?

Gemeentelijke beleidskaders op orde houden

E.

logistieke stromen inventariseren

- Wat moet, en wat kan anders?

parkeervisie maken (incl. fietsparkeren!)

- Waar welke voorzieningen nodig?

Duurzamere mobiliteit en bereikbaarheid

F.

kansen vergroening inventariseren

- Welke locaties komen in aanmerking?

Vergroening binnenstad

G.

verkeerscirculatieplan onderzoeken

- Eerst: evaluatie verkeersfunctie Bruggestraat en Boulevard
- Dan: pilot hoogseizoen 2025 voorbereiden

Pilot Bruggestraat en evaluatie Strandboulevard

H.

schouw binnenstad houden

- Toegankelijkheid als focusthema in 2024

gevelimpuls uitwerken

- Uitzoeken: inspiratie en middelen

routebordjes vernieuwen

- Update en onderhoud bewegwijzering

De binnenstad als huiskamer verbeteren

I.

- Geen acties in 2024

Uitnodigende stadsentrees inrichten

J.

accountmanager aanstellen

- Extra schakel nodig tussen 'binnen' en 'buiten'

Ondersteuning (vernieuwend) ondernemerschap

Droogh Trommelen en Partners (DTNP) - Adviseurs voor Ruimte en Strategie
Graafseweg 109, 6512 BS Nijmegen | T 024 - 379 20 83 | E info@dtnp.nl | W www.dtnp.nl

